

Sygn. akt *I AGa 291/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Krzysztof Józefowicz

Sędziowie: Jacek Nowicki

Ewa Staniszevska (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Dubrowska-Jurewicz

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2021 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa *M. N.*

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.,

przy udziale interwenienta ubocznego A. N.

o ustalenie nieistnienia uchwały

na skutek apelacji interwenienta ubocznego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 21 lipca 2020 r. sygn. akt IX GC 263/19

1. oddała apelację;
2. zasądza od interwenientki ubocznej na rzecz powoda 810 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
3. przyznaje kuratorowi pozwanej spółki adw. M. W. od Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu wynagrodzenie w kwocie 324 zł.

Jacek Nowicki Krzysztof Józefowicz Ewa Staniszevska

Sygn. akt I AGa 291/20

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa *M. N.* przeciwko (...) spółce z o.o. w P. przy interwencji ubocznej po stronie pozwanej *A. N.*, Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 21 lipca 2020r. ustalił, że uchwała nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. z dnia 30 czerwca 2017r. w przedmiocie powołania *A. N.* do składu zarządu spółki na kolejną kadencję i powierzenia jej funkcji prezesa zarządu, nie istnieje;

kosztami postępowania obciążył pozwanego i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.177 zł i przyznał kuratorowi pozwanego adwokat M. W. wynagrodzenie w kwocie 1.080 zł (tysiąc osiemdziesiąt złotych).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy powołał następujące fakty i wnioski prawne.

Pozwana spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Wspólnikami pozwanej spółki są powód M. N. oraz A. N.. Każde z nich posiada po 50 udziałów o łącznej wartości 2.500 zł.

Pierwotnie zarząd spółki stanowili oboje wspólnicy, ale w dniu 11 sierpnia 2017r., w następstwie złożonej rezygnacji, wykreślona z rejestru została z funkcji prezesa zarządu A. N..

W dniu 10 stycznia 2018r. do Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział VIII Gospodarczy złożony został wniosek o zmianę danych spółki, w zakresie osób uprawnionych do reprezentowania spółki, poprzez wpisanie A. N., jako osoby wchodzącej w skład zarządu pozwanej spółki.

Do wniosku załączono protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników(...)sp. z o.o. z dnia 30 czerwca 2017r., listę obecności na przedmiotowym zgromadzeniu i uchwałę nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników lltrans (...) sp. z o.o. z dnia 30 czerwca 2017r.

Postanowieniem z dnia 8 lutego 2018r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, wydanym w sprawie o sygnaturze akt PO. VIII Ns - Rej. KRS (...) wpisał A. N., jako osobę wchodzącą w skład zarządu pozwanej spółki i pełniącą funkcję Prezesa Zarządu.

W dniu 9 marca 2018r. A. N., działająca przez pełnomocnika, złożyła wniosek o wykreślenie z KRS powoda, jako członka zarządu pozwanej spółki, załączając do wniosku pismo z dnia 26 lutego 2018r., zatytułowane „Rezygnacja z funkcji członka zarządu”, które miało zostać podpisane przez powoda.

Postanowieniem z dnia 14 marca 2018r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu roku w sprawie PO. VIII Ns-Rej. KRS (...) wykreślił powoda z rejestru, jako członka zarządu pozwanej spółki.

Na skutek apelacji powoda od powyższego postanowienia, postanowieniem z dnia 5 października 2018r., Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygnaturze akt X Ga 482/18, uchylił punkt 1 i 4 zaskarżonego postanowienia i sprawę przekazał sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i W. postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2019r. sygn. akt PO. VIII Ns - Rej. KRS (...) uchylił postanowienie referendarza sądowego z dnia 14 marca 2018r. o wykreśleniu M. N. ze składu zarządu oraz dokonany na jego wpis i wniosek oddalił.

Podpisy parafy wystawione przez M. N., a umieszczone na dokumentach:

- a) Rezygnacji z funkcji członka zarządu w pozwanej spółce z dnia 26 lutego 2018r.,
- b) Protokole nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki, uchwała nr 1, uchwała nr 2 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki z dnia 30 czerwca 2017r.,
- c) Lista obecności na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników pozwanej spółki w dniu 30 czerwca 2017r.
- d) Uchwale nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki z dnia 30 czerwca 2017r.

nie zostały nakreślone przez powoda M. N..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił, na podstawie dokumentów dołączonych przez stronę powodową do akt sprawy oraz zeznań powoda M. N., a także opinii biegłej A. W. (1). Dokumenty te miały charakter dokumentów prywatnych i

stosownie do treści 245 k.p.c. stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tym dokumencie. Dokumenty powyższe nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Część dokumentów miała charakter dokumentów urzędowych i zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c., stanowiła dowód, tego, co do zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda M. N.. Zeznania były spójne, logiczne i konsekwentne, a nadto w pełni znajdowały potwierdzenie, zarówno w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, jak i w opinii biegłej.

Postanowieniem z dnia 1 lipca 2020r. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłej A. W. (1) z dnia 28 czerwca 2018r., sporządzonej na zlecenie Komisariatu Policji w P. na potrzeby sprawy (...), zawartej w aktach (...)

Sąd miał na uwadze treść art. 278¹ k.p.c., zgodnie z którym Sąd może dopuścić dowód z opinii sporządzonej na zlecenie organu władzy publicznej w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Przepis ten przewiduje dopuszczalność dowodu z opinii biegłego sporządzonej w innym postępowaniu. Mogą to być inne postępowania cywilne, postępowania administracyjne, sądownoadministracyjne, postępowania karne, w tym karne postępowania przygotowawcze.

Sąd uznał opinię biegłej za wyczerpującą, w całości przydatną dla rozstrzygnięcia sprawy. Biegła sądowa przedstawiła kategorię wniosków. Wyjaśniła metodologię swojej pracy oraz powołała źródła, na podstawie których doszła do wniosków przedstawionych w sprawie. Opinia biegłej była profesjonalna, dokładna, szczegółowa i rzetelna. Biegła wykorzystała swą wiedzę, zdobyte doświadczenie zawodowe w sposób nie budzący wątpliwości Sądu. Strony nie kwestionowały opinii, ani nie wniosły o jej uzupełnienie. Jedynie pełnomocnik interwenienta ubocznego wniósł zastrzeżenia, wskazując, iż kwestionuje ustalenia opinii i widzi konieczność przeprowadzenia dowodu w toku niniejszego procesu na okoliczność nakreślenia podpisu przez powoda. Interwenient uboczny nie przedstawił jednak konkretnych zarzutów w stosunku do opinii. Sąd nie może dopuszczać dowodu z opinii kolejnego biegłego, z tej tylko przyczyny, że wnioski opinii są niekorzystne dla jednej ze stron.

Sąd oddalił jednocześnie wniosek interwenientki ubocznej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w toku niniejszego postępowania. Wniosek ten w ocenie Sądu był spóźniony. Interwenient uboczny mogła i powinna wniosek taki zgłosić już w interwencji ubocznej. Nadto przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego biegłego było zbędne, skoro Sąd oparł się na opinii sporządzonej w postępowaniu karnym, a jej wnioski nie zostały skutecznie zakwestionowane w toku niniejszego procesu. Równocześnie, co istotne, interwenient uboczny nie może, zgodnie z art. 79 k.p.c. dokonywać czynności sprzecznych z czynnościami i oświadczeniami strony do której przystąpił a pozwana nie kwestionowała opinii biegłego i nie wniosła o przeprowadzenie dodatkowego dowodu w tym zakresie.

W świetle tych faktów Sąd uznał powództwo za zasadne w całości.

W pierwszej kolejności odniósł się do kwestii reprezentacji pozwanej spółki.

W sprawie powstała sytuacja, w której proces toczył się pomiędzy członkiem zarządu spółki, a spółką. W takiej sytuacji spółki nie mógł reprezentować zarząd spółki. Zgodnie z art. 210 § 1 k.s.h. w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Z kolei w myśl art. 253 § 1 i 2 k.s.h. w sporze dotyczącym uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały wspólników pozwaną spółkę reprezentuje zarząd, jeżeli na mocy uchwały wspólników nie został ustanowiony w tym celu pełnomocnik. Jeżeli zarząd nie może działać za spółkę, a brak jest uchwały wspólników o ustanowieniu pełnomocnika, sąd właściwy do rozstrzygnięcia powództwa wyznacza kuratora spółki. Skoro zatem nie został powołany pełnomocnik do reprezentowania spółki, koniecznym było ustanowienie dla niej kuratora.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości, że zaskarżona uchwała nie istnieje. Zarówno zeznania powoda, jak i przede wszystkim opinia biegłej A. W. (1), wykazały, że powód nie złożył podpisów, ani na liście obecności, ani pod uchwałami, które miały być podjęte na zgromadzeniu w dniu 30 czerwca 2017r. Potwierdza to tezę powoda, że zgromadzenie w tym dniu nie odbyło się, a zatem nie podjęło również zaskarżonej uchwały. Pozwana spółka miała dwóch wspólników – powoda oraz A. N., z których każde posiada połowę udziałów. Pozwany nie zaoferował dowodów, które wskazywałyby, że na dzień 30 czerwca 2017r. zwołane zostało zgromadzenie wspólników (zwołać musiałby je zarząd spółki, który składał się wówczas jedynie z powoda). Zgromadzenie zatem mogłoby się odbyć jedynie w trybie art. 240 k.s.h., zgodnie z którym uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania zgromadzenia wspólników, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad. Tymczasem powód nie brał udziału w zgromadzeniu i nie głosował za podjęciem zaskarżonej uchwały. Nawet zatem, jeżeli w dniu 30 czerwca 2017r. A. N. odbyła zgromadzenie, to nie można uznać go za zgromadzenie ważnie odbyte, a uchwał na nim podjętych za istniejące.

Samo uznanie spornej uchwały za nieistniejącą, nie skutkuje automatycznym uwzględnieniem powództwa. Konieczne jest bowiem posiadanie przez powoda interesu prawnego. W ocenie sądu powód wykazał jego posiadanie. Sporna uchwała dotyczyła powołania A. N. na funkcję prezesa zarządu pozwanej spółki. Tymczasem powód jest nie tylko wspólnikiem spółki, ale również członkiem jej zarządu. Ma zatem interes w tym, aby ustalić, jaki jest skład zarządu, w szczególności, czy określona osoba wchodzi w jego skład. Ma to tym istotniejsze znaczenie, że to zarząd spółki prowadzi jej sprawy i reprezentuje na zewnątrz. Osoba, która faktycznie nie jest członkiem zarządu, ale jest wpisana do rejestru, z uwagi na domniemanie prawdziwości wpisów, mogłaby zaciągać zobowiązania w imieniu spółki, które w oczywisty sposób wkraczałyby w sferę praw i obowiązków osób trzecich. Powodowi nie przysługuje również inne, dalej idące roszczenie. Powód posiada zatem interes prawny w stwierdzeniu nieistnienia zaskarżonej uchwały i usunięcia jej z obrotu prawnego.

Powód, jako wspólnik i członek zarządu pozwanej spółki ma jednocześnie interes w żądaniu stwierdzenia nieistnienia tej uchwały. Koniecznym zatem było uwzględnienie powództwa w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą proces, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

W zakresie dotyczącym wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony pozwanej Sąd miał na uwadze § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 1476) oraz § 8 ust. 1 pkt 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.).

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości interwenientka uboczna zarzucając:

1/ naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 278⁽¹⁾ k.p.c., mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na dopuszczeniu dowodu z opinii biegłej A. W. (1) z dnia 28 czerwca 2018r., sporządzonej na zlecenie Komisarjatu Policji w P. na potrzeby sprawy(...), (...), zawartej w aktach (...), mimo iż interwenientka uboczna od początku kwestionowała ustalenia poczynione w ramach ww. opinii, a skutkiem tego był błąd w ustaleniach faktycznych co do faktu, że M. N. nie nakreślił podpisów na spornych dokumentach;

2/ naruszenie przepisów postępowania tj. art. 205¹² § 2 k.p.c. poprzez pominięcie przez Sąd wniosku interwenientki ubocznej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w toku niniejszego postępowania jako spóźnionego, ponieważ wniosek ten interwenientka powinna zgłosić już w interwencji ubocznej pomimo, iż potrzeba powołania tego wniosku dowodowego pojawiła się dopiero podczas rozprawy w dniu 1 lipca 2020r. na skutek cofnięcia przez stronę powodową wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, a skutkiem tego był błąd w ustaleniach faktycznych co do faktu, że M. N. nie nakreślił podpisów na spornych dokumentach.

Mając powyższe zarzuty na względzie, wniosła o:

1/ na podstawie art. 380 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. o rozpoznanie przez Sąd II instancji postanowienia Sądu I instancji z dnia 1 lipca 2020r. oddalającego wniosek interwenientki ubocznej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu badań dokumentów na okoliczność ustalenia faktu czy podpisy umieszczone na spornych w sprawie niniejszej dokumentach zostały nakreślone przez M. N. oraz o przeprowadzenie powyższego dowodu przez Sąd II instancji,

2/ na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości,

3/ zasądzenie od powoda na rzecz interwenientki ubocznej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c.

4/ uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji.

Powód i pozwana spółka reprezentowana przez kuratora sądowego wniosli o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Nie ma racji skarżąca zarzucając naruszenie przez Sąd I instancji art. 278 ze zn.1 k.p.c., zgodnie z którym sąd może dopuścić dowód z opinii sporządzonej na zlecenie organu władzy publicznej w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Decyzja o przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego sporządzonej w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę należy do sądu, zależnie od konkretnych okoliczności sprawy. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na podstawie art. 278 ze zn.1 k.p.c. nie jest warunkowe zgodą stron. W rozpatrywanej sprawie powód zresztą wnosil o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłej sądowej A. W. (1) w trybie art. 278 ze zn. 1 k.p.c., czemu nie sprzeciwiała się też strona pozwana. W realiach sprawy przeprowadzenie tego dowodu w przedstawionym trybie było celowe i logicznie uzasadnione tym bardziej tylko, że przedmiotowa opinia biegłej, iż złożony podpis nie został sporządzony przez M. N. - nie została skutecznie zakwestionowana ani w toku postępowania przygotowawczego karnego w sprawie (...), (...), ani w toku postępowania sądowego przed Sądem Rejestrowym P. – (...) w P. w sprawie o sygn. (...) KRS (...), w którym biegła złożyła uzupełniającą opinię ustną (k. 49 do 51). Co więcej, właśnie treść tej opinii w świetle wytycznych zawartych w uzasadnieniu postanowienia z dnia 5 października 2018r. niewątpliwie legła u podstaw postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 4 kwietnia 2019r. o uchyleniu postanowienia referendarza sądowego z dnia 14 marca 2018r. o wykreśleniu M. N. ze składu zarządu. Nie sposób przy tym pominąć, że postanowienie to nie zostało zaskarżone przez wnioskodawczynię i stało się prawomocne.

Argument skarżącej, że przeprowadzenie dowodu z opinii biegłej grafolog w trybie art. 278 ze zn.1 k.p.c. naruszało ten przepis wobec kwestionowania tej opinii przez interwenientkę uboczną nie był więc zasadny.

Nie zasługiwał też ostatecznie na uznanie zarzut naruszenia art. 205 ze zn.12 § 2 k.p.c. i wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego grafologa.

Rację należy przyznać skarżącej, że oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego złożonego niezwłocznie po dopuszczeniu przez Sąd dowodu z opinii biegłego w trybie art. 278 ze zn. 1 k.p.c. i po cofnięciu przez powoda wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, z uzasadnieniem, że wniosek interwenientki ubocznej był spóźniony było chybione, bo naruszało nie tyle art. 205 ze zn.12 § 2 k.p.c. ile art. 232 k.p.c.

To na powodzie ciążył bowiem w myśl art. 232 k.p.c. obowiązek udowodnienia faktów, z których wywodził korzystne dla siebie skutki prawne, a więc obowiązek udowodnienia podrobienia jego podpisu. Powód złożył zresztą w tym celu odpowiednie wnioski. Dopóki więc Sąd nie postanowił o przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego grafologa

w trybie art. 278 ze zn.1 k.p.c. wskutek czego powód cofnął wniosek o przeprowadzenie w sprawie dowodu z opinii biegłego grafologa, dopóty po stronie interwenientki ubocznej nie powstała powinność procesowa dowodzenia faktów odmiennych od wynikających z opinii biegłej A. W. (1). Z niczego nie wynika obowiązek procesowy strony pozwanej czy interwenienta ubocznego po stronie pozwanej niejako antycypowania ewentualnych niekorzystnych dla nich wyników dowodów przeprowadzonych przez sąd na wniosek strony powodowej.

Tym niemniej decyzja Sądu Okręgowego o oddaleniu wniosku interwenientki ubocznej o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego była ostatecznie prawidłowa.

Prawidłowo bowiem Sąd I instancji wskazał nadto, że przeciwko uwzględnieniu wniosku skarżącej o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego grafologa przemawiał brak skonkretyzowanych, rzeczowych argumentów przeciwko opinii biegłej A. W. oraz fakt, że wcześniej, czy to w postępowaniu przygotowawczym oraz dodać należy (art. 382 k.p.c.) w postępowaniu przed sądem rejestrowanym – skarżąca nie usiłowała nawet podważyć tej opinii i to pomimo niezgodnego z jej wnioskiem postanowienia Sądu z dnia 4 kwietnia 2019r. W zestawieniu z tym faktami już zasady logiki nakazywały traktować wniosek skarżącej jako złożony jedynie na użytek procesu i w celu jego bezpodstawnego przedłużenia, tym bardziej tylko w świetle rzetelnie i fachowo uzasadnionych wniosków biegłej A. W..

Ostatecznie więc Sąd Apelacyjny uznając zarzuty i wniosek dowodowy skarżącej za bezzasadne, w pełni podzielił i przyjął za własne fakty oraz ocenę prawną Sądu I instancji.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił i na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Jacek Nowicki Krzysztof Józefowicz Ewa Staniszevska

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

Starszy sekretarz sądowy

Beata Zygmąńska

--	--	--